

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет інформаційних технологій, обліку та фінансів
Кафедра фінансів і кредиту

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

МАЦІЄВСЬКИЙ Максим Олександрович

УДК 336.71

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
«Банківська система України: стан та шляхи розвитку»

072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Подається на здобуття освітнього ступеня магістра

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

_____ Максим МАЦІЄВСЬКИЙ

Керівник роботи
СУС Юрій Юрійович
к.е.н., доцент

Житомир – 2025

Робота виконана на кафедрі фінансів і кредиту Поліського національного університету

Рецензент:

завідувач кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту Поліського національного університету, д.е.н., проф. Малюга Наталія Михайлівна

Висновок комісії за результатами попереднього захисту:

_____ допустити до захисту _____

Голова комісії _____ Олександр ВІЛЕНЧУК

Висновок кафедри фінансів і кредиту за результатами попереднього захисту:
допустити до захисту.

Протокол засідання кафедри фінансів і кредиту № __ від «__» грудня 2025 р.

Завідувач кафедри фінансів і кредиту _____ Лариса НЕДІЛЬСЬКА

Результати захисту кваліфікаційної роботи

Здобувач вищої освіти **Максим Олександрович МАЦІВСЬКИЙ** захистив кваліфікаційну роботу з оцінкою:

сума балів за 100-бальною шкалою _____,

за університетською шкалою _____

Секретар ЕК _____ Тетяна ТОВСТУХА

«__» грудня 2025 р.

АНОТАЦІЯ

Мацієвський М.О. Банківська система України: стан та шляхи розвитку. – *Кваліфікаційна робота на правах рукопису.*

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 072 – Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок. – Поліський національний університет, Житомир, 2025.

У кваліфікаційній роботі досліджено сучасний стан банківської системи України та визначено ключові проблеми її функціонування. Проаналізовано структуру банківського сектору, діяльність комерційних та державних банків, а також вплив регуляторної політики на стабільність фінансової системи. Визначено основні напрями розвитку банківської системи, включно з впровадженням інноваційних технологій та підвищенням ефективності банківських послуг. Надані практичні рекомендації щодо вдосконалення роботи банків та посилення їхньої конкурентоспроможності.

Ключові слова: банківська система, комерційний банк, фінансова стабільність, регуляторна політика, розвиток банків, кредитна діяльність.

SUMMARY

Matsiievskiyi M.O. The Banking System of Ukraine: Current State and Development Paths. – *Qualification work on the rights of a manuscript.*

Qualification work for obtaining a master's degree in specialty 072 – Finance, Banking, Insurance and Stock Market. – Polissia National University, Zhytomyr, 2025.

The qualification paper examines the current state of the banking system of Ukraine and identifies the key issues in its functioning. The structure of the banking sector, the activities of commercial and state-owned banks, as well as the impact of regulatory policy on the stability of the financial system, are analyzed. The main directions for the development of the banking system are determined, including the implementation of innovative technologies and the improvement of banking services efficiency. Practical recommendations are provided to enhance bank operations and strengthen their competitiveness.

Keywords: banking system, commercial bank, financial stability, regulatory policy, banking development, lending activities.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ	8
Висновки до розділу 1.....	13
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА СТАНУ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ.....	14
Висновки до розділу 2.....	21
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ....	23
Висновки до розділу 3.....	27
ВИСНОВКИ	29
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	31
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми та аналіз останніх досліджень. Сучасний стан банківської системи України має ключове значення для забезпечення фінансової стабільності та сталого економічного розвитку країни, особливо в умовах глобальних викликів, посиленого геополітичного тиску та необхідності цифрової трансформації фінансового сектору. Ефективне функціонування банківського сектору впливає на доступність кредитних ресурсів для бізнесу й населення, формування інвестиційного клімату, стабільність національної валюти та довіру до фінансової системи в цілому. Враховуючи структурні зміни, зростання ризиків та інноваційні процеси, актуальним є дослідження напрямів удосконалення діяльності банків, посилення їх конкурентоздатності та адаптації до вимог сучасного ринку.

Проблематика функціонування та розвитку банківської системи України та зарубіжних країн активно досліджується як вітчизняними, так і міжнародними науковцями. Серед провідних вчених, чії праці були використані при формуванні теоретичної бази, слід відзначити: В. Гетьмана, О. Журавського, І. Клименка, Т. Шевченко, Л. Петрову, М. Такер, Дж. Льюїс, С. Клаассенс, А. Бергер, Р. Левіч. Аналіз їхніх наукових праць дозволяє узагальнити сучасні підходи до оцінювання ефективності банківської діяльності та визначити перспективні напрямки подальших досліджень.

Мета та завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних основ функціонування банківської системи України, оцінка стану розвитку банківського сектору та визначення шляхів його подальшого вдосконалення для забезпечення фінансової стабільності та підвищення ефективності банківських послуг. В межах визначеної мети були поставлені наступні **завдання**:

- дослідити теоретичні основи функціонування банківської системи;
- оцінити сучасний стан розвитку банківського сектору України;
- визначити основні проблеми та тенденції розвитку банківської системи;

- запропонувати шляхи вдосконалення діяльності банків та підвищення їх ефективності;
- узагальнити результати та зробити висновки щодо перспектив розвитку банківської системи.

Об’єкт і предмет дослідження. *Об’єктом дослідження* кваліфікаційної роботи є процес функціонування та розвитку банківської системи України в сучасних економічних умовах. *Предметом дослідження* є сукупність теоретичних, організаційних та практичних аспектів діяльності банківського сектору, включно з регуляторною політикою, структурою банків, їх фінансовими операціями та інноваційними механізмами розвитку.

Методи дослідження. У процесі дослідження використано методи аналізу та синтезу для вивчення теоретичних аспектів функціонування банківської системи, порівняльній та статистичній методи для оцінки сучасного стану банківського сектору, його структури та ефективності діяльності. Також застосовано метод узагальнення для формулювання висновків та практичних рекомендацій щодо розвитку банківської системи України. Крім того, проведено SWOT-аналіз, що дозволив систематизувати сильні та слабкі сторони банківського сектору, оцінити можливості та загрози його розвитку, що дає змогу визначити стратегічні напрями підвищення ефективності та конкурентоспроможності банків.

Елементи наукової новизни одержаних результатів полягають у комплексному аналізі сучасного стану банківської системи України з використанням методів статистичного оцінювання та SWOT-аналізу, а також у визначенні практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності банківської діяльності. Дослідження дозволило інтегрувати теоретичні підходи та практичні аспекти розвитку банківського сектору, що дає змогу запропонувати конкретні шляхи його вдосконалення та посилення конкурентоспроможності в умовах сучасної економіки.

Перелік публікацій автора за темою досліджень:

1. Вектори розвитку банківської системи України. *Політика згуртування*

ЄС: реальність, виклики, перспективи: зб. наукових праць міжнар. наук.-практ. конф. (м. Житомир. 09 травня 2025 р.). Житомир : Поліський національний університет.

2. Теоретичні аспекти діагностики банківської системи України. *Фінансове забезпечення економіки* : матеріали VIII науково- практичної студентської конференції, 30 травня 2025 р. Житомир : Поліський університет.

3. Розвиток цифрових технологій та фінтеху в банківській системі України. *Студентські наукові читання 2025*. Матеріали конференції першого туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт Поліського національного університету, 27 листопада 2025 р. Житомир : Поліський національний університет (Додаток А).

Практичне значення отриманих результатів. Практичне значення результатів полягає у використанні отриманих висновків та рекомендацій для підвищення ефективності діяльності банків, вдосконалення внутрішніх процесів управління, оптимізації кредитної та інвестиційної політики, а також для формування стратегій розвитку банківського сектору України в умовах сучасних економічних викликів.

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. Обсяг кваліфікаційної роботи становить 26 сторінок і включає вступ, три розділи з підсумковими висновками до кожного, узагальнені висновки та список використаних джерел, що налічує 40 позицій. Для наочності матеріал доповнено 6 таблицями та 4 рисунками.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ

Банківські установи відіграють ключову роль у підтримці економічного розвитку, надаючи капітальні та фінансові ресурси, які сприяють ефективній діяльності як підприємств, так і окремих осіб. Одним із напрямів такої підтримки є фінансування великих інфраструктурних проектів, які потребують значних інвестицій і сприяють підвищенню продуктивності економіки. За допомогою фінансування будівництва доріг, мостів, аеропортів та інших об'єктів банки створюють нові робочі місця, стимулюють розвиток регіонів та забезпечують умови для економічного зростання.

Ефективне функціонування та подальший розвиток банківської системи визначаються комплексом ключових факторів, серед яких вирішальну роль відіграють належний державний нагляд та регулювання. Ці механізми забезпечують стабільність національної валюти, надійність банківських операцій та підтримують рівновагу між попитом і пропозицією на грошовому ринку. Водночас важливим аспектом є гармонізація прагнення банків до отримання прибутку з потребами соціально-економічного розвитку держави.

Слід зазначити, що в чинних нормативно-правових актах України відсутнє економічне визначення поняття «банківська система». Натомість законодавство регламентує складові її елементи. Зокрема, стаття 4 Закону України «Про банки і банківську діяльність» визначає: «Банківська система України складається з Національного банку України та інших банків, а також філій іноземних банків, створених і діючих на території України відповідно до положень цього Закону та інших законів України» [28].

Деякі науковці визначають банківську систему через «інституційний та системний підходи, що дозволяє комплексно оцінювати її структуру та функціонування. Інституційний підхід передбачає наявність конкретних структурних компонентів банківської системи — таких як центральний банк,

комерційні банки, державні та приватні фінансові установи — і дозволяє оцінювати їх роль у забезпеченні фінансової стабільності та кредитного забезпечення економіки». Водночас він викликає дискусії щодо доцільності включення до складу банківської системи небанківських фінансових установ, таких як кредитні спілки чи інвестиційні компанії, що також виконують важливі фінансові функції [3, с. 115-120].

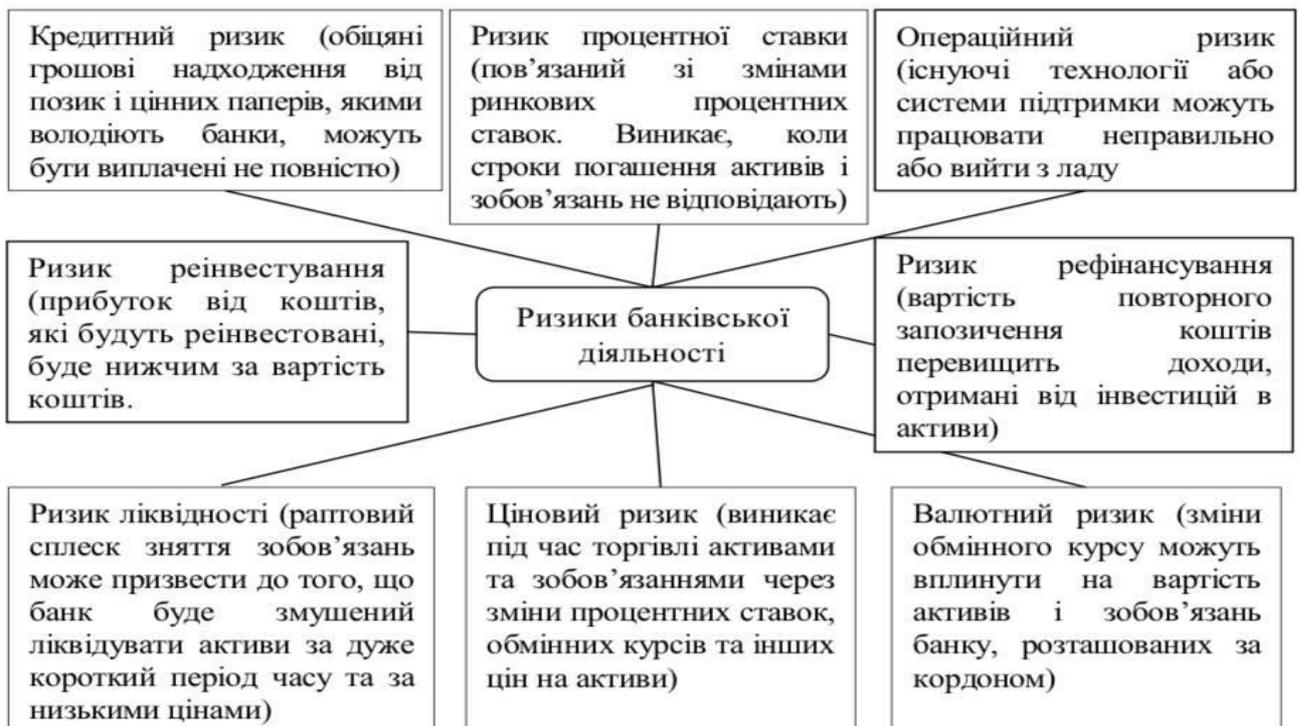
Системний підхід акцентує увагу на взаємозв'язках між елементами банківської системи та на механізмах їх координації, що забезпечують стабільність і ефективність функціонування. Цей підхід передбачає, що елементи системи повинні взаємодіяти за чіткими принципами, мати регулятивну та саморегулюючу основу, а їх діяльність формуватися під впливом як макроекономічних, так і мікроекономічних факторів. Практичним проявом цього є взаємодія центрального банку з комерційними установами через механізми монетарної політики, контроль ліквідності та забезпечення фінансової стабільності [3, с. 120].

Розширене визначення банківської системи, запропоноване В.С. Стендом, підкреслює її складну, самоорганізовану та динамічну природу: «Банківська система є складною самоорганізованою та динамічною системою, яка охоплює всі банки всередині країни, діяльність яких регулюється законом і спрямована на виконання вимог економіки та суспільства, одночасно забезпечуючи свою внутрішню стабільність» [34]. Це визначення акцентує увагу не лише на структурних компонентах, а й на необхідності інтеграції системи з іншими секторами фінансового ринку, забезпечуючи ефективну координацію між різними учасниками, а також врахування інтересів держави, бізнесу та населення.

Практичною реалізацією цих принципів є, наприклад, фінансування банками інфраструктурних проектів, кредитування малого та середнього бізнесу, запровадження інноваційних фінансових продуктів, таких як мобільний банкінг і мікрофінансування, а також підтримка міжнародної торгівлі через надання акредитивів і фінансування зовнішньоекономічних операцій. Таким

чином, банківська система функціонує як інтегрована мережа, здатна адаптуватися до змін макро- та мікросередовища, забезпечувати фінансову стабільність та сприяти сталому економічному розвитку держави [34].

Банківська система вирізняється високим рівнем організаційної впорядкованості та функціональної цілісності, у межах якої здійснюється сукупність взаємопов'язаних банківських процесів. Водночас в умовах посилення нестабільності на національних і глобальних платіжних ринках особливої актуальності набуває забезпечення фінансової стійкості банківської платіжної системи України. У цьому контексті фінансова стійкість доцільно розглядати як здатність системи протидіяти ймовірним загрозам втрати частини банківських ресурсів, виникненню збитків, недоотриманню запланованих доходів або появі додаткових витрат, що є наслідком неефективного здійснення фінансових операцій у платіжній сфері порівняно з очікуваними результатами. Реалізація зазначених ризиків може спричинити виникнення непередбачуваних дестабілізуючих ефектів у функціонуванні платіжної інфраструктури, що зумовлює необхідність їх системного аналізу та врахування (рис. 1.1) [34].

Рис. 1.1. Ризики банківської діяльності в Україні

Джерело: сформовано автором за даними [34].

Як видно з рис. 1.1, система ризиків банківської діяльності відображає багатовимірний та взаємопов'язаний характер загроз, що супроводжують функціонування банківських установ. Сукупність кредитного, процентного, валютного, цінового, операційного ризиків, а також ризиків ліквідності, рефінансування та реінвестування формує комплексне ризикове середовище, у межах якого приймаються управлінські та фінансові рішення. Кожен із зазначених ризиків здатен прямо або опосередковано впливати на фінансову стійкість банку, рівень його прибутковості та надійність виконання зобов'язань перед клієнтами й контрагентами.

Таким чином, ідентифікація та систематизація ризиків банківської діяльності, відображених на рис. 1.2, є необхідною передумовою формування ефективної системи ризик-менеджменту. Комплексний підхід до управління ризиками дозволяє не лише мінімізувати можливі фінансові втрати, а й підвищити адаптивність банків до змін ринкового середовища та рівень стабільності банківської системи загалом.

У сучасних умовах зростання економічної та фінансової невизначеності саме ефективне управління ризиками виступає ключовим чинником забезпечення сталого розвитку банківського сектору. В умовах повномасштабної війни, політичної нестабільності та високого рівня макроекономічної невизначеності, що проявляється через прискорення інфляційних процесів і скорочення обсягів валового внутрішнього продукту, стабільна та надійна банківська система набуває стратегічного значення для національної економіки. Саме вона виступає ключовим інституційним механізмом пом'якшення деструктивного впливу зовнішніх і внутрішніх шоків, забезпечуючи безперервність фінансових потоків та підтримку економічної активності. [34].

Ефективність функціонування банківської системи України визначається сукупністю макроекономічних, політичних і соціальних чинників, серед яких у сучасних умовах домінуючим є так званий «фактор війни». Його дія призводить до руйнування традиційних фінансово-економічних зв'язків, зростання ризиків та переорієнтації суб'єктів господарювання з максимізації прибутковості на

збереження людського капіталу й активів, що суттєво трансформує пріоритети банківської діяльності [37].

Політична нестабільність також справляє відчутний вплив на результативність банківського сектору, зокрема через посилення процесів доларизації економіки. За умов зниження довіри до національних інститутів населення та бізнес схильні надавати перевагу заощадженням в іноземній валюті, що підвищує чутливість банків до валютних ризиків. Дослідження свідчать про наявність взаємозв'язку між коливаннями обмінного курсу в періоди політичних криз в Україні та фінансовими результатами банківських установ. Додатковими дестабілізуючими чинниками є можливість відтоку банківського капіталу з ринку, як у добровільній, так і у формально добровільній, але фактично примусовій формі. До системних проблем організації грошово-кредитних відносин у державі належать недосконалість процентної політики Національного банку України, обмежене використання монетарних інструментів інфляційного таргетування, а також відсутність чітко структурованих програм фінансової підтримки, спрямованих на стимулювання реального сектору економіки [38].

Відповідно до норм національного законодавства банківська система України має дворівневу організаційну побудову, однак чинні нормативно-правові акти не містять її чіткого формального визначення. У науковому контексті банківську систему доцільно розглядати як складну, відкриту та динамічну соціально-економічну систему, що охоплює сукупність усіх банківських установ країни та функціонує на засадах саморегуляції. Її діяльність регламентується законодавством і спрямована на задоволення потреб економіки та суспільства шляхом забезпечення ефективного перерозподілу фінансових ресурсів і підтримання внутрішньої стабільності [38]. Водночас серед усього спектра негативних чинників, які впливають на ефективність розвитку вітчизняної банківської системи, запровадження воєнного стану виступає одним із найбільш вагомих і системоутворювальних викликів, що потребує адаптивних та інституційно виважених управлінських рішень.

Висновки до розділу 1

1. Банківська система постає як ключовий елемент фінансово-економічного механізму держави, що забезпечує акумулювання та перерозподіл грошових ресурсів, підтримку інвестиційних процесів і безперервність господарської діяльності. Її функціонування ґрунтується на взаємодії інституційних компонентів та системних зв'язків, які формуються під впливом законодавчого регулювання, макроекономічних умов і суспільних потреб. Інституційний і системний підходи дозволяють розглядати банківську систему як цілісну, динамічну структуру, здатну адаптуватися до змін економічного середовища та виконувати як економічні, так і соціальні функції. За таких умов наукове осмислення сутності банківської системи набуває особливого значення з огляду на відсутність її чіткого визначення у нормативно-правових актах.

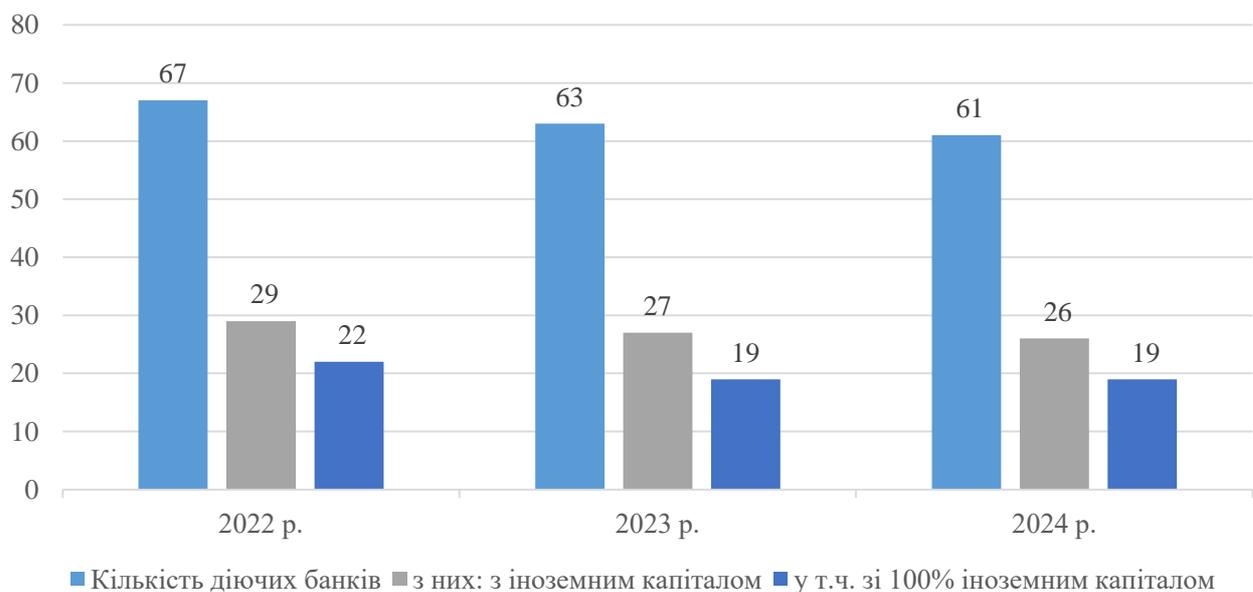
2. Водночас фінансова стійкість банківської системи формується під впливом комплексу взаємопов'язаних ризиків, що визначають ефективність діяльності банківських установ. Кредитні, процентні, валютні, операційні ризики, а також ризики ліквідності, рефінансування і реінвестування створюють багатовимірне ризикове середовище, у межах якого ухвалюються управлінські рішення. Посилення макроекономічної та політичної нестабільності, зокрема в умовах воєнного стану, підвищує чутливість банківського сектору до дестабілізуючих чинників і змінює пріоритети його функціонування. За таких обставин ефективне державне регулювання та комплексне управління ризиками виступають необхідними умовами забезпечення стабільності банківської системи та підтримки сталого економічного розвитку держави.

РОЗДІЛ 2

ОЦІНКА СТАНУ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

В умовах повномасштабної війни та тривалої макроекономічної нестабільності банківська система України перебуває у стані постійної трансформації, адаптуючись до нових ризиків і обмежень функціонування. Однією з характерних ознак цих процесів є поступове скорочення кількості діючих банківських установ, що свідчить про структурні зміни в банківському секторі. Важливим узагальнюючим показником поточного стану системи виступає динаміка чисельності банків, які володіють чинною банківською ліцензією та здійснюють операційну діяльність.

З огляду на це доцільно проаналізувати зміну кількості банківських установ, у тому числі банків з іноземною участю, протягом останніх трьох років, що дає змогу оцінити глибину трансформаційних процесів у банківському секторі (рис. 2.1).

Рис. 2.1 Кількість ліцензованих банків в Україні, одиниць
Джерело: побудовано за даними [24].

Дані, подані на рис. 1.1, свідчать про стійку тенденцію до скорочення кількості ліцензованих банків в Україні упродовж 2022–2024 рр. Зменшення

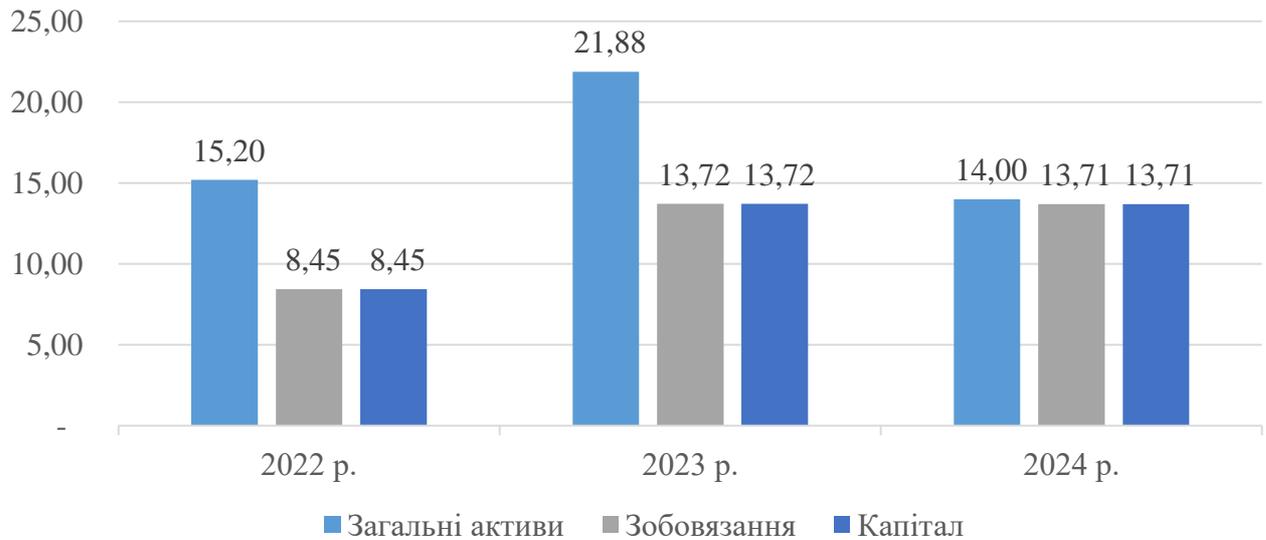
загальної кількості діючих банків, а також банків з іноземним і повністю іноземним капіталом відображає процеси структурної трансформації та консолідації банківського сектору. Така динаміка формується під впливом посилення регуляторних вимог, зростання ризиків банківської діяльності та складних макроекономічних умов.

Водночас скорочення присутності банків з іноземним капіталом свідчить про зниження інвестиційної привабливості банківського ринку України та зростання обережності іноземних інвесторів в умовах економічної та геополітичної нестабільності. Така тенденція обмежує надходження зовнішнього капіталу й сучасних управлінських практик у банківський сектор. У результаті зростає навантаження на вітчизняні банківські установи, які дедалі більше беруть на себе функції забезпечення фінансової стабільності, кредитування економіки та підтримки платоспроможності клієнтів. Загалом зазначені процеси підтверджують, що банківська система України перебуває у фазі структурної адаптації до кризових викликів, яка супроводжується не лише кількісними, а й якісними змінами її розвитку.

Для комплексної оцінки фінансової динаміки банківського сектору доцільно проаналізувати зміни темпів приросту його ключових показників. Порівняння динаміки активів, зобов'язань і капіталу дозволяє визначити напрями структурних зрушень, оцінити рівень фінансової стійкості банків та узгодженість розвитку ресурсної бази з масштабами банківської діяльності. У цьому контексті на рис. 2.2 відображено темпи приросту основних фінансових показників банківського сектору України за 2022–2024 рр.

Дані, наведені на рис. 2.2, свідчать про нерівномірну динаміку темпів приросту активів, зобов'язань і капіталу банківського сектору України у досліджуваному періоді. Найвищі темпи зростання активів спостерігалися у 2023 р., що відображає розширення операційної діяльності банків та адаптацію сектору до складних макроекономічних умов, тоді як у 2024 р. відбулося певне уповільнення цього процесу. Темпи приросту зобов'язань характеризувалися

відносною стабільністю, що вказує на помірне нарощування ресурсної бази без різких структурних змін.

Рис. 2.2 Динаміка темпів приросту активів, зобов'язань і капіталу банківського сектору України у 2022-2024 рр. %

Джерело: побудовано за даними [24].

Водночас динаміка капіталу демонструє поступове зростання протягом усього періоду, що свідчить про підвищення рівня капіталізації банківських установ та їх здатність підтримувати фінансову стійкість. Загалом узгодженість змін основних фінансових показників відображає прагнення банківського сектору зберігати баланс між розширенням активних операцій і забезпеченням достатнього рівня власного капіталу в умовах підвищеної економічної невизначеності. Для всебічної оцінки тенденцій розвитку банківського сектору доцільно проаналізувати структуру та динаміку активів комерційних банків України. Активи відображають напрями розміщення фінансових ресурсів і дають змогу оцінити пріоритети банківської діяльності в умовах макроекономічної нестабільності. Порівняння основних статей активів у динаміці дозволяє виявити структурні зміни, а також оцінити ступінь адаптації банків до зовнішніх викликів. У табл. 2.1 наведено аналіз активів комерційних банків України за 2022–2024 рр.

Таблиця 2.1

Аналіз активів комерційних банків України у 2022-2024 рр., млн. грн.

Показники	2022 р.	2023 р.	2024 р.	Абсолютна зміна	Відносна зміна
Активи банків	2 351 678	2 945 030	3 422 600	1 070 922	145,54
Загальні активи (не скориговані на резерви за активними операціями)	2 716 794	3 311 322	3 774 921	1 058 127	138,95
Готівкові кошти	74 760	79 218	111 599	36 839	149,28
Банківські метали	156	120	244	88	156,41
Кошти в Національному банку України	82 485	213 489	229 448	146 963	278,17
Кореспондентські рахунки, що відкриті в інших банках	315 085	348 166	355 226	40 141	112,74
Кредити надані клієнтам	1 036 213	1 024 678	1 138 036	101 823	109,83
Кредити, що надані органам державної влади	24 809	18 349	13 077	-11 732	52,71
Кредити, що надані суб'єктам господарювання	801 413	783 690	850 581	49 168	106,14
Кредити, що надані фізичним особам	209 943	222 590	274 276	64 333	130,64
Кредити, надані небанківським фінансовим установам	48	49	102	54	212,50
Вкладення в цінні папери та довгострокові інвестиції	1 022 658	1 466 474	1 692 972	670 314	165,55
Резерви за активними операціями банків (з урахуванням резервів за операціями, які обліковуються на позабалансових рахунках)	369 936	371 189	358 057	-11 879	96,79

Джерело: побудовано за даними [24].

Наведені у табл. 2.1 дані свідчать про суттєве зростання загального обсягу активів комерційних банків України у 2022–2024 рр., що відображає розширення масштабів банківської діяльності в умовах підвищеної економічної невизначеності. Найбільший внесок у приріст активів забезпечили вкладення в цінні папери та довгострокові інвестиції, обсяг яких зріс на понад 670 млрд грн, що свідчить про переорієнтацію банків на відносно менш ризикові інструменти розміщення коштів. Одночасно спостерігається значне збільшення коштів у Національному банку України, що вказує на прагнення банків підтримувати високий рівень ліквідності та знижувати ризики активних операцій. Зростання

обсягів готівкових коштів і кореспондентських рахунків також підтверджує обережну стратегію управління активами.

Водночас динаміка кредитного портфеля характеризується помірними темпами зростання та зміною його внутрішньої структури. Скорочення обсягів кредитування органів державної влади поєднується зі збільшенням кредитів фізичним особам і суб'єктам господарювання, що свідчить про поступове відновлення кредитної активності у приватному секторі. Зменшення обсягів резервів за активними операціями у 2024 р. може розглядатися як ознака певної стабілізації якості активів, хоча їх рівень залишається значним. Загалом виявлені тенденції відображають прагнення банківського сектору поєднувати зростання активів із підвищеною увагою до ліквідності та ризик-менеджменту в умовах складного економічного середовища.

Для оцінки джерел формування ресурсної бази банківського сектору доцільно проаналізувати структуру та динаміку пасивів комерційних банків України. Пасиви відображають фінансову стійкість банків та рівень довіри з боку основних вкладників і контрагентів. У табл. 2.2 наведено основні показники пасивів банків за 2022–2024 рр.

Таблиця 2.2

Аналіз пасивів комерційних банків України у 2022-2024 рр., млн. грн.

Показники	2022 р.	2023 р.	2024 р.	Абсолютна зміна	Відносна зміна
Пасиви банків	2 351 678	2 945 030	3 411 224	1 059 546	145,05
Капітал	215 840	296 044	405 938	190 098	188,07
з нього: статутний капітал	407 021	404 751	406 955	-66	99,98
Зобов'язання банків	2 135 838	2 648 986	3 005 286	869 448	140,71
Строкові вклади (депозити) інших банків та кредити, що отримані від інших банків	6 457	6 763	5 608	-849	86,85
Кошти суб'єктів господарювання	889 526	1 260 156	1 429 464	539 938	160,70
Кошти фізичних осіб (з ощадними (депозитними) сертифікатами)	933 240	1 083 758	1 232 863	299 623	132,11
Кошти небанківських фінансових установ	53 188	61 741	71 289	18 101	134,03

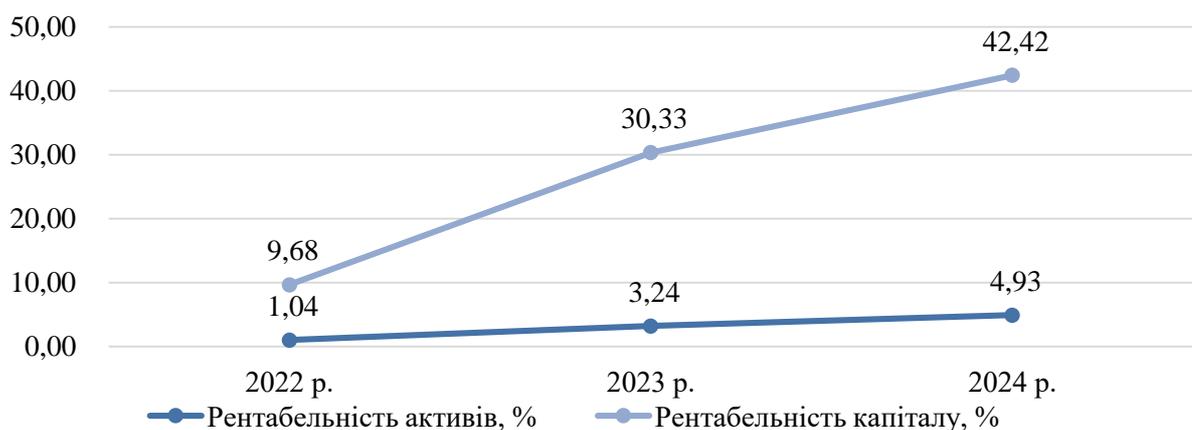
Джерело: побудовано за даними [24].

Дані табл. 2.2 свідчать про стійке зростання обсягів пасивів комерційних банків України у 2022–2024 рр., що відображає розширення ресурсної бази

банківського сектору. Значне збільшення сукупних пасивів зумовлюється насамперед приростом зобов'язань, частка яких залишається домінуючою у структурі пасивів. Водночас суттєве зростання власного капіталу банків, майже у 1,9 раза, свідчить про посилення рівня капіталізації та здатність банків підвищувати фінансову стійкість в умовах підвищених ризиків.

Основним джерелом формування зобов'язань залишаються кошти суб'єктів господарювання та фізичних осіб, обсяги яких зросли відповідно на 60,7 % та 32,1 %. Така динаміка вказує на збереження довіри бізнесу й населення до банківської системи, попри складні макроекономічні умови. Скорочення міжбанківських кредитів і строкових вкладів інших банків свідчить про зниження залежності від міжбанківського фінансування та переорієнтацію на внутрішні джерела ресурсів. Загалом зміни у структурі пасивів характеризують поступове зміцнення ресурсної бази банків і формування передумов для підтримання їх стабільності та подальшого розвитку.

Для оцінки ефективності діяльності банківського сектору доцільно проаналізувати показники рентабельності активів і капіталу. Вони відображають здатність банків генерувати прибуток за рахунок наявних ресурсів та власного капіталу (рис.2.3)

**Рис. 2.3 Рентабельність активів та капіталу банків України
у 2022-2024рр. ., %**

Джерело: побудовано за даними [24].

Для оцінки фінансових результатів діяльності банківського сектору доцільно проаналізувати динаміку доходів, витрат і чистого прибутку банків

України. Співвідношення цих показників дає змогу визначити ефективність операційної діяльності та вплив основних джерел доходів і напрямів витрат на загальний фінансовий результат. У табл. 2.3 наведено ключові показники формування прибутку банків у 2022–2024 рр.

Таблиця 2.3

**Аналіз доходів, витрат та чистого прибутку банків України
у 2022-2024рр , млн. грн.**

Показники	2022 р.	2023 р.	2024 р.	Абсолютна зміна	Відносна зміна
Доходи банків	357 549	446 737	507 301	149 752	142
процентні доходи	217 053	304 437	351 588	134 535	162
комісійні доходи	85 622	97 572	110 710	25 088	129
результат від переоцінки та від операцій купівлі-продажу	43 482	30 264	34 403	-9 079	79
інші операційні доходи	8 126	8 364	6 541	-1 585	80
інші доходи	2 413	4 043	1 967	-446	82
повернення списаних активів	853	2 056	2 092	1 239	245
Витрати банків	335 628	363 699	403 598	67 970	120
процентні витрати	65 358	103 043	117 265	51 907	179
комісійні витрати	35 449	46 457	53 803	18 354	152
інші операційні витрати	17 875	18 481	19 489	1 614	109
загальні адміністративні витрати	82 434	92 325	110 825	28 391	134
інші витрати	5 951	8 727	8 900	2 949	150
відрахування в резерви	121 204	17 657	9 600	149 752	142
податок на прибуток	7 356	77 009	83 718	134 535	162
Чистий прибуток	21 921	83 039	103 703	25 088	129

Джерело: побудовано за даними [24].

Дані таблиці 2.3 свідчать про істотне покращення фінансових результатів банків України у 2022–2024 рр., що зумовлюється випереджальним зростанням доходів порівняно з витратами. Загальний обсяг доходів збільшився з 357 549 млн грн у 2022 р. до 507 301 млн грн у 2024 р., або на 149 752 млн грн (42 %), при цьому ключову роль у цьому процесі відіграли процентні доходи, які зросли на 134 535 млн грн, або на 62 %. Така динаміка пояснюється підвищенням дохідності активних операцій та зростанням ролі процентних інструментів у структурі банківських доходів. Одночасно комісійні доходи зросли на 25 088 млн грн (29 %), що свідчить про розширення спектра банківських послуг і зростання безпроцентних джерел доходів.

Витрати банків у досліджуваному періоді зросли з 335 628 млн грн до 403 598 млн грн, тобто на 67 970 млн грн (20 %), що є значно повільнішим темпом порівняно з доходами. Найбільш суттєвий вплив на покращення фінансового результату мало різке скорочення відрахувань у резерви — з 121 204 млн грн у 2022 р. до 9 600 млн грн у 2024 р., що відображає зниження кредитних ризиків і покращення якості активів. Унаслідок поєднання зростання доходів та оптимізації витрат чистий прибуток банківського сектору зріс з 21 921 млн грн у 2022 р. до 103 703 млн грн у 2024 р., що підтверджує підвищення ефективності діяльності та фінансової стійкості банків України.

Результати аналізу доходів, витрат і чистого прибутку банків України свідчать про поступове відновлення прибутковості та зміцнення фінансового стану банківського сектору у 2022–2024 рр. Випереджальне зростання доходів за одночасного стримування витрат і суттєвого скорочення відрахувань у резерви формує передумови для підвищення ефективності банківської діяльності. Така динаміка відображає адаптацію банків до складних макроекономічних умов, удосконалення управління ризиками та підвищення якості активів. У цілому отримані результати підтверджують здатність банківського сектору забезпечувати фінансову стійкість і виконувати свої ключові функції в економіці навіть за умов підвищеної невизначеності.

Висновки до розділу 2

1. Банківський сектор України у період 2022-2024 рр. розвивався в умовах скорочення кількості ліцензованих банків (з 67 до 61), що є прямим наслідком консолідації, посилення регуляторних вимог і зростання ризиків у воєнний період. Водночас зменшення кількості установ супроводжувалося істотним нарощуванням масштабів діяльності: обсяг активів зріс на 1 070 922 млн грн (на 45,5 %), а пасивів — на 1 059 546 млн грн (на 45,1 %). Така динаміка свідчить, що скорочення банків не призвело до ослаблення системи, а, навпаки, сприяло

концентрації ресурсів у фінансово стійкіших установах. У результаті відбулося кількісне зменшення, але якісне посилення банківського сектору.

2. Паралельно зі зростанням активів і пасивів відбулося суттєве підвищення капіталізації та ефективності діяльності банків. Власний капітал зріс на 190 098 млн грн (у 1,88 раза), що створило фінансову основу для підвищення стійкості та покриття ризиків, а оптимізація структури активів — через зростання вкладень у цінні папери на 670 314 млн грн і скорочення резервів на 11 879 млн грн — знизила ризиковість операцій. Це безпосередньо відобразилося на фінансових результатах: чистий прибуток банківського сектору зріс з 21 921 млн грн у 2022 р. до 103 703 млн грн у 2024 р., тобто у 4,7 раза. Отже, встановлений причинно-наслідковий зв'язок між консолідацією сектору, зростанням капіталу, поліпшенням якості активів і підвищенням прибутковості підтверджує здатність банківської системи України забезпечувати фінансову стійкість і ефективне функціонування навіть в умовах тривалої макроекономічної та воєнної нестабільності.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

В умовах глибокої трансформації фінансової системи та посилення ролі регуляторного впливу банківський сектор України продовжує функціонувати в режимі адаптації до складних і нестабільних умов розвитку. Поєднання внутрішніх структурних змін, наслідків повномасштабної війни та зростання зовнішніх економічних ризиків формує середовище підвищеної невизначеності для банківської діяльності. Водночас глобальні процеси цифровізації, зміни у підходах до нагляду та орієнтація на підвищення фінансової стійкості посилюють вимоги до якості управлінських рішень і довгострокового планування.

За таких обставин традиційні підходи до прогнозування розвитку банківської системи втрачають достатню аналітичну ефективність, що зумовлює необхідність перегляду стратегічних моделей управління. Волатильність макроекономічних показників, нестабільність фінансових ринків і нерівномірність відновлення економіки ускладнюють формування обґрунтованих прогнозів діяльності банків. Це актуалізує потребу у застосуванні більш гнучких інструментів аналізу, здатних враховувати нелінійність процесів та множинність факторів впливу на банківський сектор [26].

У цьому контексті особливого значення набуває дослідження перспективної динаміки банківських активів, які виступають узагальнюючим показником масштабів і стабільності функціонування банківської системи. Обсяги активів формуються під впливом як макроекономічних умов, так і внутрішніх рішень банків щодо структури ресурсів і рівня ризиків, що потребує комплексного підходу до їх оцінки. З огляду на стохастичний характер економічного середовища доцільним є використання аналітичних методів прогнозування, здатних враховувати невизначеність, варіативність сценаріїв та ймовірнісні характеристики розвитку банківського сектору [11].

Одним із ефективних інструментів, що активно використовується у практиці фінансового прогнозування, є метод Монте-Карло, який дає змогу враховувати невизначеність та багатоваріантність розвитку економічних процесів. Його ключова перевага полягає у можливості відтворення складних взаємозв'язків між показниками та формування широкого спектра альтернативних сценаріїв, у межах яких визначається імовірнісний розподіл значень результативного показника [18].

Для побудови моделі прогнозування обсягів капіталу в активах банківської системи (Абс) було відібрано сукупність ключових факторів, які найбільш повно характеризують фінансовий стан і результати діяльності банків. До таких чинників належить залучений банками капітал (Збс), передусім депозитні ресурси, що формують основу їх ресурсної бази; рентабельність активів (Ра), яка відображає ефективність використання наявних фінансових ресурсів; середня відсоткова ставка (Вс), що визначає вартість кредитних ресурсів та впливає на дохідність операцій; а також чистий прибуток банків (Чп), який узагальнює фінансові результати діяльності, рівень управлінської ефективності та ступінь прийнятих ризиків [18].

Подальший етап дослідження передбачає формування прогнозованої моделі розвитку банківської системи на основі багаторазової генерації випадкових значень зазначених параметрів у межах методу Монте-Карло (табл. 3.1)

Таблиця 3.1

Показники для методу Монте-Карло для прогнозування розвитку банківської системи України

Показник:	Абс	Збс	Вс	Чп	Ра
Середнє значення	2 735 693,5	1 896 071,5	18,5	56 389,5	8,8
Стандартне відхилення	325 437,5	689 560,5	1,5	39 010,5	2,95
Коеф варіації	0,12	0,37	0,89	0,70	0,67
Мінімум	2 411 217	1 283 512	16,5	18 386	6,25
Максимум	3 062 310	2 719 615	21,5	96 397	11,45
Число випадків рентаб <0					0,00

Джерело: розроблено на основі даних [12].

Статистичні характеристики, отримані в результаті дослідження, виступають базисом для проведення імітаційного моделювання методом Монте-Карло, що забезпечує врахування невизначеності та коливань ключових економічних показників. У табл. 3.2 наведено результати цього аналізу, які демонструють розподіл прогнозних значень обсягів капіталу в банківських активах відповідно до оптимістичного, імовірного та песимістичного сценаріїв.

Таблиця 3.2

Сценарний аналіз результатів імітаційного моделювання розвитку банківської системи України

Показники	Сценарії		
	Песимістичний	Оптимістичний	Імовірний
Обсяг капіталу, зосередженого у банківських активах, млн грн	2 411 217	3 062 310	2 735 693,5
Залучений банками капітал, млн грн	1 283 512	2 719 615	1 896 071,50
Середня відсоткова ставка, млн грн	16,5	21,5	18,5
Чистий прибуток банків, млн грн	18 386	96 397	56 389,50
Рентабельність активів, %	6,25	11,45	8,8

Джерело: розроблено на основі табл. 3.1

Результати сценарного аналізу, представлені в табл. 3.2, свідчать про суттєву залежність ключових показників банківської системи України від обраного сценарію розвитку. У песимістичному варіанті відзначається найнижчий обсяг капіталу та залучених ресурсів, обмежена рентабельність активів і мінімальний чистий прибуток, що вказує на високий рівень фінансової вразливості. В оптимістичному сценарії спостерігаються максимальні значення обсягів капіталу, залучених коштів та прибутковості, що підкреслює потенціал зростання і підвищення ефективності функціонування банківської системи.

Імовірний сценарій демонструє показники, що розташовані між крайніми варіантами, відображаючи реалістичний розвиток банківської системи за умов стабілізації економічного середовища. Така варіативність результатів моделювання дозволяє оцінити потенційні ризики та можливості для

формування стратегії управління капіталом і прибутковістю банків, забезпечуючи основу для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Для узагальнення стратегічних орієнтирів удосконалення функціонування банківської системи України доцільно систематизувати основні напрями її розвитку, визначивши відповідні заходи, очікувані результати та можливі ризики їх реалізації. Такий підхід дозволяє комплексно оцінити потенційні можливості банківського сектору та врахувати чинники, що можуть впливати на ефективність запровадження запропонованих змін.

Таблиця 3.3

Основні шляхи розвитку банківського сектору України

Напрямок розвитку	Конкретні заходи	Очікувані результати	Потенційні ризики
Капіталізація та фінансова стійкість	Залучення додаткового капіталу, підвищення резервів, оптимізація структури активів	Зміцнення фінансової стійкості банків, підвищення довіри вкладників	Недостатнє залучення коштів, ризик перевищення кредитного навантаження
Діджиталізація та інновації	Впровадження цифрових платформ, мобільного банкінгу, блокчейн-технологій	Підвищення ефективності обслуговування клієнтів, зменшення операційних витрат	Витрати на впровадження технологій, кіберризик
Розширення кредитування та інвестиційної діяльності	Створення програм підтримки малого та середнього бізнесу, розвиток іпотечного кредитування	Зростання економічної активності, збільшення прибутковості банків	Неплатоспроможність позичальників, макроекономічна нестабільність
Регуляторна та корпоративна трансформація	Вдосконалення нормативної бази, покращення систем корпоративного управління	Підвищення прозорості діяльності банків, зниження системних ризиків	Невідповідність регуляторним вимогам, затримка реформ
Розвиток інфраструктури фінансового ринку	Впровадження сучасних платіжних систем, інтеграція з міжнародними ринками	Збільшення ліквідності, розширення фінансових послуг	Залежність від зовнішніх факторів, валютні ризики

Джерело: сформовано автором самостійно

Аналіз основних напрямів розвитку банківського сектору України демонструє, що капіталізація та підвищення фінансової стійкості залишаються

пріоритетними завданнями для забезпечення стабільності системи. Залучення додаткового капіталу, оптимізація структури активів та формування резервів сприятимуть зміцненню довіри вкладників і підвищенню здатності банків протистояти економічним коливанням. Водночас недостатнє фінансування або перевищення кредитного навантаження може створити серйозні ризики для платоспроможності окремих установ [31].

Інновації та діджиталізація виступають важливим фактором підвищення ефективності банківської діяльності. Впровадження сучасних цифрових платформ, мобільного банкінгу та технологій блокчейн здатне знизити операційні витрати та покращити клієнтський сервіс. Проте реалізація цих заходів пов'язана з високими інвестиційними витратами та кіберризиками, що потребує продуманого планування та забезпечення належного рівня інформаційної безпеки [31].

Розширення кредитування та інвестиційної діяльності, а також вдосконалення регуляторних та корпоративних механізмів створюють передумови для стійкого зростання банківської системи. Підтримка малого та середнього бізнесу, розвиток іпотечного кредитування та інтеграція з міжнародними фінансовими ринками сприятимуть зростанню економічної активності і прибутковості банків. Водночас макроекономічна нестабільність, неплатоспроможність позичальників і затримка регуляторних реформ залишаються потенційними ризиками, які вимагають комплексного управління та адаптивного стратегічного планування.

Висновки до розділу 3

1. Сценарний аналіз розвитку банківської системи України свідчить про високу залежність ключових показників від обраного сценарію. За оптимістичного варіанту обсяг капіталу в банківських активах може досягти 3 062 310 млн грн, залучений банками капітал – 2 719 615 млн грн, а чистий

прибуток скласти 96 397 млн грн із рентабельністю активів 11,45 %. В імовірному сценарії ці показники відповідно становлять 2 735 693,5 млн грн, 1 896 071,5 млн грн, 56 389,5 млн грн та 8,8 %, що відображає реалістичний розвиток банківської системи. Песимістичний сценарій характеризується мінімальними значеннями капіталу та прибутку (2 411 217 млн грн і 18 386 млн грн відповідно) та низькою рентабельністю (6,25 %), що вказує на високий рівень фінансової вразливості.

2. Удосконалення функціонування банківської системи України потребує комплексного підходу, що поєднує капіталізацію, діджиталізацію, розширення кредитування та регуляторні реформи. Залучення додаткового капіталу та оптимізація структури активів зміцнюють фінансову стійкість, тоді як інноваційні рішення знижують операційні витрати та підвищують ефективність обслуговування. Водночас ризики макроекономічної нестабільності, неплатоспроможності позичальників та затримок у регуляторних змінах залишаються критично важливими і вимагають застосування гнучких сценарних моделей та методів Монте-Карло для оцінки ймовірнісних результатів розвитку банківського сектору.

ВИСНОВКИ

1. Визначено, що банківська система України постає як ключовий елемент фінансово-економічного механізму держави, забезпечуючи акумулювання та перерозподіл грошових ресурсів, підтримку інвестиційних процесів і безперервність господарської діяльності. Її функціонування базується на взаємодії інституційних компонентів і системних зв'язків, що формуються під впливом законодавчого регулювання, макроекономічних умов і суспільних потреб. Інституційний та системний підходи дозволили розглядати банківську систему як цілісну, динамічну структуру, здатну адаптуватися до змін економічного середовища.

2. Встановлено, що фінансова стійкість банківського сектору формується під впливом багатовимірних ризиків, включаючи кредитні, процентні, валютні та операційні, а також ризики ліквідності, рефінансування і реінвестування. Підвищена макроекономічна та політична нестабільність, зокрема в умовах воєнного стану, збільшує чутливість банків до дестабілізуючих чинників. Ефективне державне регулювання і комплексне управління ризиками визначено як необхідну умову забезпечення стабільності та підтримки сталого розвитку економіки.

3. Проаналізовано, що у період 2022–2024 рр. кількість ліцензованих банків скоротилася з 67 до 61, що відображає процес консолідації та посилення регуляторних вимог. Водночас обсяг активів зріс на 1 070 922 млн грн (на 45,5%), а пасивів — на 1 059 546 млн грн (на 45,1%), що свідчить про концентрацію ресурсів у фінансово стійкіших установах. Зменшення кількості банків не призвело до ослаблення системи, а навпаки — сприяло її якісному посиленню.

4. Виявлено, що одночасно зростали капіталізація та ефективність діяльності банків: власний капітал зріс на 190 098 млн грн (у 1,88 раза), вкладення у цінні папери збільшилися на 670 314 млн грн, а резерви зменшилися на 11 879 млн грн. Чистий прибуток банківського сектору зріс із 21 921 млн грн

у 2022 р. до 103 703 млн грн у 2024 р., тобто у 4,7 раза. Ці зміни підтверджують причинно-наслідковий зв'язок між консолідацією сектору, зростанням капіталу та підвищенням прибутковості.

5. Оцінено сценарні перспективи розвитку банківської системи, що показали високу залежність ключових показників від обраного сценарію. За оптимістичного варіанту обсяг капіталу в банківських активах може досягти 3 062 310 млн грн, залучений банками капітал — 2 719 615 млн грн, а чистий прибуток — 96 397 млн грн із рентабельністю 11,45 %. Песимістичний сценарій характеризується мінімальними значеннями капіталу (2 411 217 млн грн) та прибутку (18 386 млн грн) із рентабельністю 6,25 %, що вказує на високий рівень фінансової вразливості.

6. Сформовано, що для забезпечення сталого розвитку банківського сектору необхідно поєднувати заходи капіталізації, діджиталізації, розширення кредитування та регуляторні реформи. Залучення додаткового капіталу та оптимізація структури активів зміцнюють фінансову стійкість, а інноваційні рішення знижують операційні витрати та підвищують ефективність обслуговування. Водночас критично важливими залишаються ризики макроекономічної нестабільності, неплатоспроможності позичальників та затримки реформ.

7. Підкреслено, що застосування гнучких сценарних моделей та методів Монте-Карло дозволяє оцінювати ймовірнісні результати розвитку банківського сектору, враховуючи невизначеність та варіативність ключових показників. Такий підхід забезпечує обґрунтоване прийняття управлінських рішень та формування стратегічних орієнтирів для зміцнення фінансової стійкості і підвищення ефективності функціонування банківської системи України. Загалом, виконана робота підтвердила здатність банківської системи адаптуватися до складних економічних і воєнних умов та забезпечувати сталий розвиток фінансового сектору.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрійчук В. М. Макроекономічні виклики та їх вплив на банківську діяльність в Україні . *Економічний вісник України*. 2021.10(3).С. 25–35.
2. Банківська система : навчальний посібник / Ю. Є. Холодна, О. М. Рац. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. – 316 с.
3. Банківська система: навчальний посібник / [Ситник Н.С., Стасишин А.В., Блащук-Девяткіна Н.З., Петик Л.О.]; за заг. ред. Н.С. Ситник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 580 с
4. Барна М. Ю., Руцишин Н. М. Стан і тенденції розвитку банківської системи в контексті структурного реформування національної економіки України. *Науковий журнал “Наукові горизонти”*.2020. Т. 23, № 12. С. 84-98.
5. Волкова Н.І., Шпунярьська Т.І. Оцінка якості кредитного портфеля в умовах сучасних викликів. *Modern economics*. 2023. № 42. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V42\(2023\)-04](https://doi.org/10.31521/modecon.V42(2023)-04).
6. Гетманенко О., Гелюта М. Сучасний стан показників української банківської системи. *Економіка та суспільство*. 2025. № 74. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-74-147> (дата звернення: 10.11.2025).
7. Глазунов А.О. Розробка індексу кредитних стандартів в Україні за допомогою впорядкованих логістичних моделей. *БІЗНЕС ІНФОРМ*. 2024. № 1. С. 311-319
8. Глазунов А.О. Розробка індексу кредитних стандартів в Україні за допомогою впорядкованих логістичних моделей. *БІЗНЕС ІНФОРМ*. 2024. № 1. С. 311-319.
9. Горбатюк М.В., Дмитренко О.Є. Вплив діджиталізації на розвиток банківських послуг в Україні. *Фінансовий ринок України*. 2020. № 1. С. 22-28.

10. Депозити, залучені депозитними корпораціями (крім Національного банку України). Національний банк України: офіційний сайт. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-financial#1ms> (дата звернення: 29.11.2025).
11. Дубина М. В., Шеремет О. М. Розвиток e-banking: світовий та вітчизняний досвід. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2021. Вип. 18, ч. 2. С. 154–162. URL: <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/184232> (дата звернення: 10.09.2025).
12. Запорожець С.В., Бартош О.М. Роль контролінгу в управлінні банком. *Ефективна економіка*. 2020. № 5. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/5_2020/76.pdf
13. Іванова О.В. Особливості функціонування банківської системи України в умовах воєнного стану. *Вісник Національного університету "Києво-Могиланська академія"*. 2022. № 7. С. 34–42.
14. Карлін М., Борисюк О., Звірко А. Проблеми і перспективи розвитку банківських установ на фінансовому ринку України в контексті забезпечення фінансової безпеки. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2024. № 1. С. 88-96.
15. Коваленко В.В. Вплив банківського кредитування на підтримку сталого розвитку країни в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2024. №5-6 (318-319). С. 47-57
16. Кузьмак О., Бондар Ю. Вплив монетарної політики на розвиток банківської системи України. *Економіка та суспільство*. 2024. Випуск 61. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-14>.
17. Кузьменко О. Чинники впливу на кредитну активність банківських установ в Україні. Особливості національної економіки в умовах активізації євроінтеграційного співробітництва: матеріали X Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Житомир, 29-30 квіт. 2024 р.): ЖІ ПрАТ «ВНЗ «МАУП», 2024. С. 132-138.
18. Куровська Н. О., Пшенишна К. В. Перспективи залучення іноземних

- інвестицій в український бізнес. *Бізнес Інформ*. 2023. № 12. С. 89-95
19. Лопатовська О., Мельник А. Кредитування малого та середнього бізнесу в сучасних економічних умовах. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2024. № 3. С. 172-176.
20. Мацієвський М.О. Вектори розвитку банківської системи України. *Політика згуртування ЄС: реальність, виклики, перспективи*: зб. наукових праць міжнар. наук.-практ. конф. (м. Житомир. 09 травн. 2025 р.). Житомир : Поліський національний університет, 2025. С. 67-73.
21. Мацієвський М.О. Теоретичні аспекти діагностики банківської системи України. *Фінансове забезпечення економіки* : матеріали VIII науково-практичної студентської конференції, 30 травня 2025 р. Житомир : Поліський університет. 2025. С. 75-77.
22. Мацієвський М.О. Розвиток цифрових технологій та фінтеху в банківській системі України. *Студентські наукові читання 2025*. Матеріали конференції першого туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт Поліського національного університету, 27 листопада 2025 р. Житомир : Поліський національний університет. 2025. С. 246-248.
23. Наглядова статистика : офіційний сайт НБУ. URL : <https://bank.gov.ua/statistic/supervision-statist> (дата звернення: 22.04.2025)
24. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 20.04.2025)
25. Пасічник В.В., Стельмах О.М. Банківський сектор України: стан та перспективи розвитку. *Наукові праці НДФІ*. 2021. Вип. 2 (162). С. 23-29.
26. Петренко О. М. Вплив макрофінансових ризиків на банківську систему України. Київ: *Економічна думка*, 2022. 150 с
27. Правдиківська І.І., Дорошенко Н.О. Вплив війни на банківську систему України. *Молодий вчений*. 2022. № 9 (109). С. 150–153.
28. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 грудня 2000 р. No 2121-III. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>. (дата звернення: 12.10.2025)

- 29.Раснова І. В., Щеглюк М. С., Тур Г. О. Fintech та цифрові трансформації на фінансовому ринку. *Ефективна економіка*. 2023. № 4. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.4.1510> (дата звернення: 10.10.2025).
- 30.Рейтинг надійних банків України 2025 (вересень). FORINSURER журнал про страхування, перестрахування та InsurTech. URL: <https://forinsurer.com/rating-banks> (дата звернення: 07.12.2025).
- 31.Романовська Ю., Складанюк М. Діджиталізація банківського сектору в умовах пандемії. *Економіка та суспільство*. 2022. № 36. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-36-4> (дата звернення: 29.11.2025).
- 32.Руда О.Л. Банківський нагляд та його вплив на банківську систему України. *Агросвіт*. 2022. № 5-6. С. 15-23
- 33.Руцишин Н.М., Пелех О.Р., Козак А.Р., Криворучко Н.М. Сучасний стан банківської системи України та перспективи її розвитку. Вісник Львівського торговельно-економічного університету. *Економічні науки*. 2024. № 75. С. 27-36.
- 34.Ситник Н., Прицак Я. Банківська система України в умовах війни: ризики та оцінка безпеки. *Молодий вчений*, 2023. №6 (118). С.94-98
- 35.Стратегія розвитку FinTech 2025 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://bank.gov.ua/news/all/finansova-inklyuziya-innovatsiyita-bezgotivkovi-operatsiyi-v-ukrayini--prioriteti-strategiyi-rozvitku-fintech-2025>. (дата звернення: 02.04.2025)
- 36.Сус Л.В. Ідентифікація ризиків ринку криптовалют. *Збірник праць учасників VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Фінансові інструменти регіонального розвитку»* (3 листопада 2022 року) Житомир : Поліський національний університет. 2022. С. 102-105.
- 37.Цветков А.М. Поняття та сутність банківської діяльності в умовах євроінтеграції України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 1. С. 478-481.

- 38.Цифрова трансформація банківської системи України: можливості та ризики. *Вісник НБУ*. 2020. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/otsifrova-transformatsiya-bankivskoyi-sistemi-ukrayini-mojlivosti-ta-riziki> (дата звернення: 29.11.2025).
- 39.Шевцова О.Й. Функціональна адаптація банківської системи України з позиції системного аналізу. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2024. № 3-4 (316-317). С. 80-86.
- 40.Шевцова О.Й. Функціональна адаптація банківської системи України з позиції системного аналізу. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2024. № 3-4 (316-317). С. 80-86.